

REPERE METODOLOGICE
cu privire la activitatea managerilor școlari în scopul formării comportamentului responsabil
la traficul rutier și în caz de situații excepționale
în anul de studii 2018-2019

În contextul formării la elevi a competențelor transversale/transdisciplinare, în anul de studii 2018-2019 (ca și în anii de studii precedenți, începând cu 2013-2014), conținuturile cursurilor *Securitatea traficului rutier și Protecția civilă și apărarea împotriva incendiilor* vor fi predate în baza principiului integrat. Cadrele didactice, vor explora oportunitățile oferite de curricula la disciplinele *Educația civică, Fizică, Chimie, Biologie, Educația tehnologică, Educația fizică, Informatică* pentru formarea la elevi a atitudinilor și deprinderilor indispensabile unui comportament responsabil în diferite situații de viață, utilizând seturile didactice și varietatea tehnologiilor educaționale disponibile.

Pentru asigurarea eficientă a procesului de formare la elevi a comportamentului responsabil la traficul rutier și în caz de situații excepționale, în Planul anual de activitate al fiecărei instituții de învățământ va fi inclus un compartiment special cu tematica „Asigurarea protecției vieții și sănătății copiilor” (reieșind din prevederile p. 1.7 al Planului-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, anul de studii 2018-2019, aprobat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării prin ordinul nr. 397 din 29.03.2018).

Formarea atitudinilor și deprinderilor de comportament responsabil la traficul rutier și în caz de situații excepționale va fi realizată în clasele I-XII, în cadrul a 6 ore la disciplina Dezvoltare personală, desfășurate în ajunul vacanțelor, ținând cont de prevederile Curriculumului la modulul Securitatea personală. Diriginții/cadrele didactice care vor preda disciplina Dezvoltare personală sunt liberi să adapteze conținuturile respective la particularitățile psihofizice ale elevilor, precum și la situația specifică localității, sezonului.

I. Formarea atitudinilor și deprinderilor de comportament responsabil la traficul rutier.

La nivel instituțional, managerii educaționali din învățământul secundar general vor programa și desfășura suplimentar următoarele:

- **Decada Circulației Rutiere** (01 – 10 septembrie), care va include pentru elevii clasei I lecții tematice „*Fă cunoștință cu polițistul tău!*” cu participarea reprezentanților poliției locale. În cadrul orei respective învățătorii claselor I vor elabora împreună cu părinții și elevii cel mai optim traseu de parcurs (din punct de vedere al securității și duratei) pentru a ajunge de acasă la școală și retur, convenind asupra necesității respectării stricte a acestuia. Decada va mai include desfășurarea a diverse activități extrașcolare (concursuri pentru elevi pe teme rutiere: desene, fotografiile, spoturi video, victorine, competiții la ciclism ș.a.) în vederea actualizării cunoștințelor elevilor în domeniul respectiv și motivarea pentru un comportament responsabil;
- **Ziua Mondială de Comemorare a Victimelor Accidentelor Rutiere** (a treia duminică a lunii noiembrie), în cadrul căreia se vor desfășura discuții, mese rotunde, acțiuni de comemorare și ajutorare, având drept scop promovarea atenției în trafic, precum și formularea de către elevi a judecăților de valoare cu referire la consecințele imprudenței în trafic;
- **Săptămâna mondială pentru siguranța rutieră** (aprilie-mai, conform orarului aprobat anual de către Comisia Economică pentru Europa a Națiunilor Unite) care presupune organizarea unei serii de activități și acțiuni tematice în vederea sensibilizării tuturor participanților la traficul rutier privind importanța respectării regulilor de circulație și adoptarea unui comportament preventiv în trafic;

- **Ziua europeană a siguranței rutiere** (6 mai) care presupune desfășurarea acțiunilor de sensibilizare a factorilor de decizie cu referire la crearea condițiilor de siguranță tuturor participanților la trafic, în special celor mai vulnerabili.

La nivel teritorial și republican, în parteneriat cu structurile de stat și organizațiile nonguvernamentale, vor fi organizate: **concursul** „*Securitatea la trafic înseamnă viață*”, **campanii de prevenire** a accidentelor rutiere ce au loc din cauza vitezei excesive etc.

II. Formarea atitudinilor și deprinderilor de comportament responsabil în caz de situații de risc sau excepționale (incendii, inundații, cutremure, alunecări de teren etc.).

Achizițiile teoretice vor fi consolidate prin antrenarea anuală a elevilor în activitățile de simulare, organizate de către structurile educaționale în comun cu serviciile teritoriale de protecție civilă și situații excepționale. Se va ține cont ca conținuturile *Programului de instruire la Protecția Civilă și apărării împotriva incendiilor pentru învățământul gimnazial și liceal*, adaptat la particularitățile psihofizice ale elevilor, precum și la situația specifică localității, sezonului.

La nivel instituțional, managerii educaționali vor crea Comisia pentru situații excepționale și formațiunile nemilitarizate, conform prevederilor Regulamentului cu privire la formațiunile nemilitarizate ale protecției civile, aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 249 din 4 mai 1996.

În același sens se vor proiecta și desfășura diverse activități extrașcolare, precum urmează:

- **antrenament** de evacuare (metode de acțiune și comportament) în caz de situație excepțională **la nivel de clasă** (o dată în perioada septembrie - decembrie);
- **antrenament** de evacuare (metode de acțiune și comportament) în caz de situație excepțională **la nivel de instituție** (o dată /semestru);
- **antrenament „Atribuții și acțiuni ale efectivului instituției de învățământ în caz de situație excepțională”** (1 dată/an);
- **antrenamente pentru elevii claselor IX-XII de acordare a primului ajutor premedical** eventualilor sinistrați în caz de situație excepțională **la nivel de instituție** (o dată /semestru);
- **participare la Ziua Protecției civile** desfășurate la nivel de localitate, raion;
- **simularea inopinată** a situațiilor excepționale pentru evaluarea rezultatelor antrenamentelor realizate (2-4 ori pe an la nivel de instituție, în dependență de rezultatele obținute);
- **excursii tematice la Școala Securității**, structură a Serviciului Protecție Civilă și Situații Excepționale (str.Poamei, 21, mun.Chișinău) în baza programării prealabile la **tel. 022 52 37 62**.

Instituțiile de învățământ se vor implica activ în elaborarea și realizarea unui Plan de acțiuni pentru reducerea riscului de Dezastre la nivel de comunitate.

La nivel teritorial dar și republican – suplimentar, vor fi organizate: concursul echipelor tinerilor pompieri, concursuri de desene cu tematica ”Focul – prieten și dușman”, campanii de prevenire a incendiilor, reducerea riscurilor de dezastru etc. Instituțiile de învățământ liceal vor participa în cadrul etapelor regionale și naționale ale *Școlii securității pentru copii „Împreună reducem riscurile”*.

Suplimentar, directorii instituțiilor de învățământ vor organiza, în special în ajunul vacanțelor, activități de sensibilizare a părinților cu referire la riscurile care pot surveni în lipsa de supraveghere a copiilor.

În perioada 25-31 mai 2019, în comun cu structurile teritoriale ale Poliției Rutiere, ale Serviciului Protecției Civile și Situații Excepționale vor fi desfășurate *lecții de securitate publică* axate

pe formarea la elevi a atitudinilor și deprinderilor de comportament responsabil în caz de situații de risc specifice perioadei estivale. În cadrul acestora, specialiștii angajați ai structurilor de resort vor prezenta blocuri informative relevante în care se va aborda, multiaspectual, securitatea copiilor.

Elevii vor fi atenționați permanent să apeleze imediat la numărul unic de urgență 112, în cazul situațiilor excepționale ce pun în pericol viața și sănătatea.

Activitățile vor fi monitorizate de către MECC și MAI.

• **Sugestii privind asigurarea normativ-didactică**

1. Legea "Cu privire la protecția civilă" nr.271-XIII din 09.11.1994.
2. Regulamentul Circulației Rutiere aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr.357 din 13.05.2009.
3. Regulamentul privind instruirea în domeniul protecției civile aprobat prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 282 din 14 martie 2005.
4. Planul-cadru pentru învățământul primar, gimnazial și liceal, aprobat prin ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 397 din 29 martie 2018.
5. Curriculumul la disciplina *Dezvoltare personală*, clasele I-XII, aprobat prin ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1124 din 20 iulie 2018.
6. Ghidul de implementare a Curriculumului la disciplina *Dezvoltare personală*, clasele I-XII, aprobat prin ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 1124 din 20 iulie 2018.
7. Repere metodologice de organizare a procesului educațional în învățământul general, aprobate prin ordinul Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 965 din 22 iunie 2018 (inclusiv, pentru anii de studii 2013-2014, 2014-2015, 2015-2016, 2017-2018, 2018-2019) la disciplinele școlare tangente (pagina Web: www.edu.gov.md).
8. Ghidul didactic pentru învățătorii claselor primare "Securitatea circulației rutiere", Centrul de Comerț, Reclamă și Editare "Presa", 2007.
9. Materiale didactice-suport amplasate pe pagina WEB a Serviciului Protecției Civile și Situațiilor Excepționale: <http://www.dse.md>, Link: Supraviețuire (Adulți, Copii); materiale video.
10. Filmulețe elaborate în cadrul proiectului REPEMOL și distribuite în instituțiile de învățământ în cadrul Campaniei "*Prevenirea accidentelor la copii*" (martie-mai 2017).

DIRECȚIA ÎNVĂȚĂMÂNT GENERAL,

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CULTURII ȘI CERCETĂRII